

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0297-329
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
ID ОП у ЄДЕБО	37341
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	ОП «Радіоелектронні системи забезпечення польотів авіації», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, 17 Електроніка та телекомунікації, 172 Телекомунікації та радіотехніка
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	17 Електроніка та телекомунікації
Дата засідання	13.01.2020 р.
№ протоколу	7
Доповідач	Свид Ірина Вікторівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. №977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<V> відсутні

Обґрунтування:

За результатами аналізу поданих документів зроблено висновок, що освітній процес за вказаною ОП здійснюється у відповідності до чинного законодавства, нормативних документів і, в цілому, задовольняє основним вимогам. ОП та навчальний план підготовки військових фахівців відносяться до «Переліку відомостей ЗСУ, що становлять службову інформацію (ПСІ-2016)», затвердженого наказом Міністра Оборони України від 27.12.2016 року №720. Згідно постанови №1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», пункт 45 - військові установи вищої освіти не подають відомості про кадрове та матеріальне забезпечення. Тому, висновок ГЕР формується на основі відомостей, поданих у звіті про самооцінювання та у звіті експертної групи, базуючись на принципі презумпції довіри.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	<p>ОП надає можливість досягти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 172 «Телекомунікації та радіотехніка» та професійного стандарту офіцера тактичного рівня ЗСУ «Фахівця з радіоелектронних систем забезпечення польотів авіації» (для службового користування №4423/ЄД). ОП відповідає вимогам наказу Міністерства Оборони України від 20.07.2015 р. № 346 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України». В ОП враховуються вимоги наказу Міністерства оборони України від 25.04.2016 № 216 «Про вдосконалення підготовки офіцерських кадрів тактичного рівня та сержантського складу у вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів», в якому визначено перелік окремих навчальних дисциплін військово-професійного спрямування за ОП на першому бакалаврському рівні вищої освіти строк навчання – 3,5 роки. Після введення в дію стандарту вищої освіти за спеціальністю 172 «Телекомунікації та радіотехніка» ОП було вдосконалено (враховано вимоги стандарту вищої освіти та побажання стейкхолдерів, збільшено загальний обсяг навчання до 240 кредитів (Протокол №7 від 25.06.2019 р. засідання Вченої Ради ХНУПС).</p>	В	

		У порівнянні з подібними ОП – враховує специфіку підготовки фахівців з побудови та експлуатації радіоелектронних систем забезпечення польотів авіації для Повітряних Сил України. Практики залучення курсантів до оновлення освітніх програм ще не досить досконалі та не набули широкого застосування, органи самоврядування курсантів не достатньо активно до них долучаються.		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства. ОП має чітку структуру, освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та, в сукупності, дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітніх компонентів відповідає предметній області спеціальності 172 «Телекомунікації та радіотехніка» для першого (бакалаврського) рівня. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Зміст ОП сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills). Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, та забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Не запроваджено практику складання індивідуальних навчальних планів у здобувачів вищої освіти, що унеможливорює якісне формування індивідуальної траєкторії навчання.	В	
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Правила прийому на навчання до військового ЗВО за ОП викладено послідовно, системно, зрозуміло і не містять дискримінаційних положень, в тому числі гендерних. Розроблено «Довідник вступника». Відсутнє визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.	В	
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Широке використання методів активного та інтерактивного навчання; відповідність принципам академічної свободи; студентоцентрикований підхід в освітньому процесі; формування та розвиток SoftSkills, як основних для випускника ОП; постійний зворотній зв'язок у реалізації ОП. Регулярне оновлення змісту освітніх компонентів на підставі результатів та особливостей використання радіоелектронних систем забезпечення польотів авіації в зоні операції об'єднаних сил;	В	

		<p>навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти (стажування НПП та навчання студентів за програмами НАТО). Крім цього, курсанти активно залучаються до виготовлення макетів та тренажерів для практичного відпрацювання питань радіоелектронних систем забезпечення польотів авіації. Участь здобувачів вищої освіти в програмах академічної мобільності в країнах-партнерах ще має поодинокий характер та відстає від обсягів участі НПП в програмах та військових навчаннях, що організовуються країнами НАТО. Компетенції, які набувають здобувачі освіти у закордонних партнерів, відносяться до умінь типу Soft Skills, та вимагають доопрацювання професійних компетенцій за індивідуальним графіком після повернення до України.</p>		
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	В	<p>Форми контролю та методи оцінювання відповідають рівню програмних результатів навчання, достатньо повно оприлюднені; ведеться робота щодо дотримання академічної доброчесності (інструкторсько-методичні заняття тощо). Створена система постійного моніторингу (на рівнях сержантських рад, кафедр, факультетів та керівництва) зацікавлених сторін щодо освітнього процесу (зокрема чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання), та аналіз його результатів для оптимізації освітнього процесу. Відсутні програмно-технічних засоби перевірки робіт, що мають гриф секретності; відсутній окремий незалежний підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти; бібліотека не залучена, до процесів популяризації доброчесності.</p>	В	
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	В	<p>Заявлені на ОП НПП мають відповідну освітньому компоненту кваліфікацію, досвід науково-педагогічної діяльності та військової служби в ЗСУ, наукові публікації (в тому числі включені до міжнародної наукометричної бази Scopus), пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років (в тому числі за програмами НАТО). ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів. Активно залучаються висококваліфіковані представники роботодавців/замовників до організації (участь у робочих групах з формування змісту підготовки), реалізації (плани виїзних занять) та моніторингу освітньої діяльності (участь у складі екзаменаційних комісій при атестації випускників) та ін. Підтверджуюча доказова база щодо професійної активності</p>	В	

		різних викладачів свідчить про їх нерівномірну участь в забезпеченні освітньої діяльності. При аналізі кваліфікації окремих викладачів були виявлені певні недоліки - не наведена спеціальність за базовою освітою або науковим ступенем, наведена кількість статей менше 5 за останні 5 років, багатьма викладачами замість досвіду практичної роботи за фахом (в промисловості, науково-дослідних установах, служба у Збройних Силах) враховано науково-педагогічну діяльність в закладі вищої освіти.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A	Матеріально-технічні ресурси , а також навчально-методичне забезпечення ОП повністю забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. ОП та діяльність за цією освітньою програмою повністю відповідає визначеному критерію, у тому числі має інноваційний характер.	A	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B	ЗВО послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; роботодавець безпосередньо і систематично приймає участь у забезпеченні якості ОП; система забезпечення якості в цілому забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з її реалізації; в академічній спільноті сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Відсутній окремий незалежний підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти. Через специфіку ЗВО існує ускладнена процедура залучення здобувачів вищої освіти до вдосконалення ОП.	B	
Критерій 9. Прозорість та публічність	B	Визначені чіткі й зрозумілі правила й процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними для них під час реалізації ОП. З урахуванням специфіки ЗВО, не вся зазначена інформація може оприлюднюватися на сайті.	B	

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Надати від ЗВО до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти пропозиції щодо врахування специфіки військових ЗВО при процедурі акредитації ОП.
2. Розглянути можливість створення окремого незалежного підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти.
3. Розробити механізми врахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті.
4. Посилити участь здобувачів вищої освіти в програмах академічної мобільності, що організовуються країнами-членами НАТО.
5. Забезпечити відповідність викладачів, що працюють на ОП, Постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 року «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» пункт 30.
6. Удосконалити процедуру залучення здобувачів вищої освіти до перегляду та оновлення ОП.
7. Переглянути положення щодо документів, які регламентують ступінь відкритості інформації про ОП, задля забезпечення повноцінного інформування стейкхолдерів.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<V> акредитацію ОП

Голова
галузевої експертної ради
17 Електроніка та телекомунікації

О.І. Романов